

**Colegiul Disciplinar de pe lângă Consiliul
Superior al Magistraturii**

HOTĂRÂRE

**20 mai 2025
nr. 6/5**

mun. Chișinău

**Plenul Colegiului Disciplinar pe lângă Consiliului Superior al Magistraturii, în
componența:**

Președintele ședinței:

Membrii:

Lucia Bagrin

Lilia Potînga

Valentina Stratulat

Schibin Vladislav

Sergiu Beșliu

examinând în ședință publică cauza disciplinară intentată în temeiul sesizării depuse de Cociug Viorel, în privința acțiunilor judecătorului Clima Speranța din cadrul Judecătoriei Chișinău sediul Centru

C O N S T A T Ă

1. CIRCUMSTANTELE DE FAPT

1.1. La **05 iulie 2024** cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Cociuc Viorel către Agenția Proprietății Publice, Stațiunea didactico- experimentală din Stăuceni privind încasarea salariului și altor plăți, prin intermediul PIGD, a fost repartizată în mod automat-aleatoriu judecătorului din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Clima Speranța.

1.2 Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din **10 iulie 2024** (judecător Clima Speranța) s-a dispus în temeiul **art. 167 alin.1 lit.e), art.170 alin.1 lit.f), art.269-270 CPC restituirea cererii de chemare în judecată** a lui Eduard Melnic în interesele lui Cociug Viorel către Agenția Proprietății Publice, ÎS Stațiunea didactico- experimentală din Stăuceni cu privire la încasarea plăților salariale restante, plăților suplimentare și repararea prejudiciului moral.

Prin același act judecătoresc reclamantului Cociug Viorel, prin intermediul avocatului Melnic Eduard i s-a remis încheierea, cererea și înscrisurile anexate. Totodată, reclamantului Cociug Viorel, prin intermediul avocatului său, i s-a explicat că, restituirea cererii de chemare în judecată nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant, cu aceeași acțiune, împotriva aceluiași pârât, cu același obiect și aceleași temeuri cu condiția lichidării neajunsurilor încheierea nu este susceptibilă de recurs.

2.ARGUMENTELE SESIZĂRII

2.1. La 12.07.2024, în adresa Consiliului Superior al Magistraturii a fost înregistrată sesizarea lui Cociug Viorel, prin care se solicită atragerea la răspunderea disciplinară a judecătorului Clima Speranța din cadrul Judecătoriei Chișinău sediul Centru.

2.2 În sesizare Cociug Viorel a indicat că, la 03 iulie 2024 a depus instanței judecătorești cererea de chemare în judecată împotriva Agenției proprietății publice și IS Stațiunea didactico-experimentală Stăuceni despre încasarea plăților. Cererea de chemare în judecată a fost semnată de sine, deși la cerere a fost anexat mandatul avocatului Melnic Eduard. Prin încheierea instanței din 10 iulie 2024 magistrata Clima Speranța i-a restituit cererea de chemare în judecată cu anexe cu argumentul ilegal, precum că cererea ar fi fost depusă de o persoană neîmputernicită. Autorul consideră că i-a fost îngădit dreptul de acces liber la justiție, suplimentar cauzându-i-se un prejudiciu de 200 de lei, deoarece a achitat taxa de timbru. Mai susține autorul că, ulterior analizei actului judecătoresc a concluzionat încălcarea dreptului său de acces la justiție de către magistratul

Clima Speranța. Menționează Cociug Viorel că, cererea de chemare în judecată a fost semnată de el personal și consideră că nesemnarea de către sine a versoului mandatului avocațial nu servește temei juridic de restituire a cererii de chemare în judecată. Se opinează că, magistratul Clima Speranța nici n-a vizualizat acțiunea civilă, deoarece în caz contrar era să rețină caracterul diferențiat al semnăturii sale de semnătura avocatului. Crede autorul că, această situație este o neglijență gravă a judecătorului, deoarece i s-a încălcat dreptul de acces la justiție și i s-a cauzat un prejudiciu material în valoare de 200 lei. Mai susține autorul starea sa de vulnerabilitate financiară. Se solicită întreprinderea măsurilor de rigoare prin considerarea art. 7¹ din Legea nr. 947 din 19 iunie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii.

2.3. Prin dispoziția din 15 iulie 2024 sesizarea a fost înregistrată cu nr. 684s-887p/m și repartizată spre verificare inspectorului-judecător Diana Ioniță.

2.4. Prin **rezoluția** inspectorului-judecător Diana Ioniță **din 21 august 2024** în privința judecătorului Clima Speranța din cadrul Judecătoriei Chișinău sediul Centru s-a dispus pornirea procedurii disciplinare în temeiul art. 4 al. (1) lit. b) și i) din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

3.OPINIA MAGISTRATULUI

La 12.07.2024, inspecția judiciară a remis copia sesizării, dar și a rezoluției de începere a cercetării disciplinare judecătorului vizat cu solicitarea opiniei asupra argumentelor invocate.

În esență judecătorul a menționat *condițiile art. art. 166, 167 Cod procedură civilă. A mai indicat că din conținutul cererii de chemare în judecată - sub numele reclamantului, a fost indicat și numele reprezentantului reclamantului - avocatul Eduard Melnic. La fel, a fost anexat și mandatul avocatului Eduard Melnic, Seria MA nr. 2191603 din 03 iulie 2024, pe versoul căruia era inserat „împuternicit: toate drepturile procedurale, inclusiv dreptul de a contesta hotărârile judecătorești”. Alte careva înserări lipseau, inclusiv semnătura la rubrica numele și prenumele clientului, semnătura clientului.*

În continuare, magistratul a prezentat extrase textuale din norma art. 80 alin. (7) și art. 81 alin. (1) Cod procedură civilă. Se opinează că, în acord cu art. 81 Cod procedură civilă, împuternicirea de reprezentare de a semna cererea și/sau de a o depune în judecată urmează a fi menționată expres, sub sancțiunea nulității în mandatul eliberat avocatului, la caz, fiind constatat temeiul prevăzut la art. 170 alin. (1) lit.f) Cpc, care prevede că, judecătorul restituie cererea de chemare în judecată dacă cererea a fost depusă în numele persoanei interesate de către o persoană neîmputernicită de a porni și susține procesul. Corespunzător a fost dispusă restituirea acțiunii prin prisma acestei norme.

Consideră că, în motivarea încheierii a menționat temeiul restituirii cererii, exprimat prin faptul că lipsea împuternicirile exprese de reprezentare de a depune acțiunea în judecată. Magistrata a menționat explicarea reclamantului că, restituirea cererii sale nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant cu aceiași acțiune împotriva acelorași pârât. Mai susține magistrata că, această posibilitate este confirmată și prin alin. (4) din art. 170 alin.4 Cpc.

În continuare, Clima Speranța a relevat prevederile art. art. 10, 75 alin. (1) Cod procedură civilă, raportate sancțiunilor procedurale.

Cu referire la argumentul autorului sesizării că, acțiunea a fost semnată de către el personal, magistrata a relevat ca, în textul încheierii de restituire n-a scris nicăieri că acțiunea n-ar fi fost semnată de către reclamant, dar s-a referit la faptul că cererea a fost depusă în numele persoanei interesate de către o persoană neîmputernicită de a porni și a susține procesul, iterează magistrata că, n-a invocat nici un dubiu în raport cu semnarea cererii de chemare în judecată.

În continuare, Clima Speranța prezintă interpretări din jurisprudența CtEDO, raportată dreptului de acces la justiție cu menționarea cauzelor examinate de Curte Guerin v. Franța din 29 iulie 1998, Miragall Escolano ș.a. v. Spania 25 ianuarie 2000.

Magistrata a opinat că, nu este de acord cu mențiunea din rezoluția Inspecției de începere a procedurii disciplinare precum că, din verificarea realizată de către Inspecție, n-a fost posibilă

confirmarea depunerii cererii de chemare în judecată de către avocat și nu reclamant (precum susține judecătorul), iar din Registrul de intrare a instanței nu poate fi dedusă în niciun fel versiunea asumată de către magistrat.

În contradictoriu, judecătorea susține că, nici autorul sesizării Viorel Cociug (reclamantul) nu poate demonstra că a depus nemijlocit acțiunea în instanța judecătorească și nu avocatul acestuia, deoarece acest fapt este imposibil de demonstrat, pe motivul trecerii a 2 luni de la data depunerii acțiunii, iar înregistrările video din cancelaria instanței se păstrează doar 7 zile.

În continuare, se menționează că, responsabilitatea pentru înregistrarea dosarelor și documentelor se pune în sarcina specialiștilor din direcția evidență și documentare procesuală (în acord cu Instrucțiunea aprobată prin Hotărârea CSM nr. 142/4 din 04 februarie 2014). Din conținutul Instrucțiunii, nu e prevăzut că persoana care depune nemijlocit acțiunea în judecată semnează în Registrul de intrare a instanței, semnătura fiind aplicată doar de către specialistul Cancelariei, care la primirea acțiunii nu stabilește identitatea persoanei care a venit să depună acțiunea în judecată.

Magistrata își exprimă nedumerirea în ce constă abaterea ei, deoarece prin încheierea emisă nu i-a îngăduit dreptul lui Cociug Viorel de acces la justiție, dar i-a explicat posibilitatea depunerii repetate a cererii. Mai mult, deși încheierea emisă în temeiul art. 170 alin. (1) lit.f) Cpc nu este susceptibilă cu drept de recurs, justițiabilii se pot adresa în instanță superioară, invocând art. 13 CEDO și deja există o practică constantă, în caz dacă instanța de recurs constată vreo încălcare procedurală, poate casa încheierile primei instanțe și dispune restituirea pricinii spre rejudecare în același complet de judecată. Cociug Viorel n-a făcut uz de acest drept, ba mai mult, la 16 august 2024 s-a adresat instanței cu aceeași acțiune, care repartizată judecătorului Curicheru V, dar deja mandatul avocatului Eduard Melnic era semnat la rubrica, de pe verso, semnătura clientului.

În opinia magistratului, autorul sesizării îi atribuie încheierii din 10 iulie 2024 un caracter ilegal fără să fie verificată în vreo instanță superioară. În continuare, se prezintă argumente despre imposibilitatea restituirii taxei de timbru. Finalmente, judecătorul menționează că, nu este primul judecător care emite încheiere în baza art. 170 alin. (1) lit.f) Cpc și a emis încheierea în baza unui temei de restituire existent, nu i-a îngăduit justițiabilului dreptul de a depune din nou acțiunea, ulterior înlăturării neajunsurilor reținute. Nu cunoaște reclamantul și avocatul său, iar la primirea cererii de chemare în judecată se conduce în exclusivitate de lege.

4. POZIȚIA INSPECTEI JUDICIARE

4.1. Potrivit constatărilor inspectorului-judecător din raportul nr. 684s-887p/m din 01.10.2024 a reținut că exceptând obiectul dedus aprecierii instanței, în proces de verificare a sesizării, raportate acțiunilor judecătorei Clima Speranța n-a fost posibilă reținerea unor argumente suficiente și convingătoare din partea acesteia în raport cu cele stabilite de către Inspekția judiciară. Din sensul actului judecătoresc de dispoziție (din 10.07.2024), dar și opiniei magistratului reiese că, la soluționarea chestiunii admisibilității cererii de chemare în judecată s-a reținut nesemnarea mandatului avocațial de către reclamant. Această situație a determinat magistrata să restituie cererea de chemare în judecată, deoarece, deși cererea propriu-zisă a fost semnată de către reclamant, totuși, mandatul avocațial era nesemnat, fapt care confirmă, potrivit judecătorului, depunerea cererii în instanță de către o persoană neîmputernicită.

4.2. Deși din partea dispozitivă a încheierii privind restituirea cererii de chemare în judecată a lui Cociug Viorel (din 10 iulie 2024) reiese restituirea acțiunii depuse de către avocatul Melnic Eduard, totuși, în proces de verificare a sesizării de către Inspekția judiciară n-a fost posibilă confirmarea depunerii cererii de chemare în judecată de către avocat și nu reclamant (precum susține judecătorul). Or, din elementele Registrului de intrare (a instanței pentru sediul Centru) nu poate fi dedusă în niciun fel versiunea asumată de către magistrat (precum că cererea a fost depusă de avocat).

4.3. Prin urmare, apare firească întrebare (pentru reclamant) cum a dedus magistratul cine a depus cererea de chemare în judecată în instanță, în situația în care acțiunea a fost semnată doar de către reclamant. Or, prin lege nu este interzisă formularea, semnarea și depunerea cererii de chemare în judecată de către reclamant personal.

4.4. Altă opțiune posibilă ar fi întocmirea cererii cu suportul unui avocat, dar semnarea și depunerea să se realizeze de către reclamant cu anexarea unui mandat provizoriu, reclamantul fiind astfel în posibilitatea renunțării la avocat sau înlocuirii acestuia.

4.5. Corespunzător, nici elementele Registrului de intrare nu au confirmat poziția magistratului precum că, cererea ar fi fost depusă de către avocat. Mai mult, din toate elementele stabilite în proces de verificare, se conchide calitatea lui Cociug Viorel de depunător al acțiunii (cerere contrasemnată de sine, Cociug Viorel fiind menționat ca în Registrul de intrare a instanței). Inspecția judiciară consideră că, la caz sensul **depunerii acțiunii** a fost eronat adoptat de către magistratul Speranța Clima. Această acțiune într-adevăr, dacă este depusă de un terț (altă persoană decât cea prejudiciată/interesată) aceasta urmează să confirme împuternicirile exprese acordate în acest sens. La caz, însă acțiunii de **depunere a cererii** i s-a atribuit un sens restrictiv și absolut tehnic, astfel fiind diminuată semnificația juridică acordată de legiuitor. Inspecția judiciară deduce că astfel de interpretare este în măsură să obstrucționeze dreptul persoanei interesate **la accesul liber la justiție** în sensul art. 5 Cpc, dar și art. 20 din Constituția RM. Argumentul magistrei că *e sigură de depunerea cererii de către avocat, nefiind păstrată înregistrarea video al depunerii cererii în cancelarie* constituie o supoziție inoportună lipsită de relevanță. Or, nu se poate pune în sarcina reclamantului lipsa mecanismelor de excludere a practicilor de depunere a cererilor în instanță de către persoane neîmputernicite. Această chestiune urmând a fi stabilită și reglementată prin instrumente și mecanisme interne (instrucțiuni...). Totodată, nu poate fi reținut argumentul magistrei că reclamantul, deși nu este îndreptățit legal, totuși, a putut contesta încheierea din 10 iulie 2024, dar n-a făcut uz de acest drept. Or, modelul de comportament propus de magistrată pentru reclamantul Cociug Viorel se reține injust (acest act judecătoresc nefiind pasibil contestării). Or, la caz Cociug Viorel a ales să sesizeze Inspecția judiciară. Succesiv, nu poate fi reținut nici argumentul magistrei în justificare precum că, autorul sesizării deja a depus repetat o altă cerere de chemare în judecată. Or, posibilitatea depunerii repetate a acțiunii în instanța de judecată nu poate constitui pretext de încurajare a practicilor defectuoase de restituire a cererilor de chemare în judecată în lipsa temeiurilor legale. Finalmente, examinarea și soluționarea chestiunii de admisibilitate a acțiunii în cazul verificat de Inspecție se reține a fi ilegală și prejudiciabilă (aplicarea art. 170 alin. (1) lit.f) Cpc ca temei de restituire a cererii). Or, legiuitorul propune remedii non-prejudiciabile pentru **dreptul de acces liber la justiție**- art. 171 alin. (1) Cpc (prin raportare la art. 167 lit.e) Cpc), din care reiese că, *dacă după constatarea că cererea a fost depusă în judecată fără documentul care legalizează împuternicirile reprezentantului, judecătorul va emite în 5 zile încheiere de a nu da curs cererii, comunicând persoanei care a depus cererea acest fapt*.

4.6. Inspecția judiciară constată că din acțiunile magistratului Clima Speranța la soluționarea admisibilității cererii în cauza nr. 2-24073496-12-2-05072024, reiese bănuiala rezonabilă de admitere a abaterilor disciplinare stabilite la lit. **b)** și **i)** din art. 4 alin. (1) din Legea 178 /25.07.2014, adică *b) adoptarea unei hotărâri judecătorești prin care, intenționat sau din neglijență gravă, au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale ale persoanelor fizice sau juridice, garantate de Constituția Republicii Moldova și de tratatele internaționale privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte; i) încălcarea normelor imperative ale legislației în procesul de înfăptuire a justiției*. Or, la caz se rețin cu caracter imperativ normele procesual- civile care reglementează instituțiile **restituirii cererii de chemare în judecată** și de **a nu da curs cererii**, stabilite la art. art. 170, 171 Cod procedură civilă. Aceiași soluție a magistrei s-a confirmat a fi prejudiciabilă pentru autorul sesizării, **dreptul de acces liber la justiție** fiind un drept fundamental. Prin urmare, inspecția judiciară deduce bănuială rezonabilă de comitere de către magistratul din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Clima Speranța, a actelor de ilicit disciplinar, circumstanțele acestora urmând a fi constatate și apreciate

în cadrul examinării prezentei proceduri disciplinare de către Colegiul Disciplinar. Corelativ, elementele abaterilor notate de la lit. b) și i) din alin. (1) art. 4 din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor se conchid constituite pe motive imputabile magistratului din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Clima Speranța.

5. POZITIA PARTICIPANȚILOR ÎN ȘEDINȚĂ

- 5.1 În ședința inspectorul – judecător Diana Ioniță, și-a susținut raportul în baza circumstanțelor de fapt și de drept, menționând că cele indicate în Raport în acțiunile magistratului vizat se întrunesc elementele abaterile disciplinare stabilite la lit. b), i) din alin. (1) art. 4 a Legii nr. 178 din 25.07.2014.
- 5.2 În ședința Plenului judecătorul Clima Speranța a solicitat respingerea raportului și încetarea procedurii disciplinare, menționând că își susține explicațiile remise în adresa Inspecției Judiciare.

6. CADRUL LEGAL INVOCAT DE INSPECȚIA JUDICIARĂ

- 6.1. **Prevederile art. 5 CPC** Accesul liber la justiție
- 6.2. **Articolul 120 din Constituția Republicii Moldova** Accesul liber la justiție
- 6.3 **Art.170 alin.1 lit f) CPC** Judecătorul restituie cererea de chemare în judecată dacă a fost depusă în numele persoanei interesate de către o persoană neîmputernicită de a porni și a susține procesul;
- 6.4. **Art.171 alin.1 CPC** După ce constată că cererea a fost depusă în judecată fără a se respecta condițiile art.166 și 167 alin.(1) lit.a), b), c) și e), judecătorul emite, în cel mult 5 zile de la repartizarea cererii, o încheiere pentru a nu se da curs cererii, comunicînd persoanei care a depus cererea acest fapt de încălcare și acordîndu-i un termen rezonabil pentru lichidarea neajunsurilor.
- 6.5 **Art.167 alin.1 lit.e CPC** La cererea de chemare în judecată se anexează: e) documentul ce legalizează împuternicirile reprezentantului;

7.APRECIEREA PLENULUI COLEGIULUI DISCIPLINAR.

- 7.1. Audiind poziția părților, examinînd materialele cauzei disciplinare, în temeiul și limitele raportului prezentat de inspectorul-judecător, Plenul colegiului disciplinar consideră necesar a înceta cauza disciplinară pe motiv că nu a fost comisă o abatere disciplinară.
- 7.2 Se reține, că potrivit art.3 din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, *judecătorii răspund disciplinar pentru comiterea abaterilor disciplinare, în cazurile în care fapta constituie o abatere disciplinară în conformitate cu art.4.*
- 7.3 Plenul Colegiul disciplinar remarcă faptul, că potrivit sensului legii, judecătorul poate fi atras la răspundere disciplinară doar în cazul în care, în urma verificării argumentelor sesizării, s-a constatat existența circumstanțelor de fapt și de drept care stabilesc faptul comiterii unei abateri disciplinare de către judecător.
- 7.4 În acest sens Plenul Colegiului disciplinar subliniază că, pentru a reține în sarcina judecătorului săvârșirea unei abateri disciplinare, urmează a se stabili dacă abaterea disciplinară *este prevăzută de lege*, dacă în acțiunile judecătorului sînt întrunite elementele constitutive ale acesteia: *latura obiectivă și subiectivă*, în lipsa unuia dintre aceste elemente abaterea disciplinară nu există și în aceste condiții *nu poate fi angajată răspunderea disciplinară a judecătorului.*
- 7.5 Astfel, caracterul imputabil al motivelor invocate, urmează a fi apreciat în corespundere cu prevederile Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, din reglementările căreia rezultă că, judecătorul poartă răspundere disciplinară dacă a încălcat legea intenționat sau ca urmare a unei neglijențe grave.

Or, pentru ca o faptă să poată fi considerată abatere disciplinară trebuie să aibă un caracter ilicit și să fie comisă din motive imputabile judecătorului.

7.6 În temeiul art.34 alin.(5) din Legea nr. 178 din 25-07-2014 *''cauza disciplinară se examinează doar în limitele raportului inspecției judiciare, întocmit în conformitate cu prevederile art.26 alin.(2) ''*.

7.7 Astfel, potrivit raportului prezentat, acțiunile judecătorului Clima Speranța din cadrul Judecătoriei Chișinău sediul Centru au fost încadrate de inspecția judiciară în baza art.4 alin.(l) lit.b) și i) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, potrivit căror constituie abatere disciplinară:

b) *adoptarea unei hotărâri judecătorești prin care intenționat sau din neglijență gravă, au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale ale persoanelor fizice sau juridice, garantate de Constituția RM și de tratatele internaționale privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte;*

i) *încălcarea normelor imperative ale legislației în procesul de înfăptuire a justiției.*

Cu privire la abaterea disciplinară întemeiată în baza art. 4 alin. (1) lit i) din Legea nr. 178/2014;

7.8. De menționat, că Inspecția judiciară în Raportul prezentat, a reținut cu caracter imperativ normele procesual civile care reglementează instituțiile **restituirii cererii de chemare în judecată** și de **a nu da curs cererii**, stabilite la art. art. 170, 171 Cod procedură civilă, precum și art. 167 CPC - actele care se anexează la cererea de chemare în judecată , art. 5 CPC, art. 20 din constituția R. Moldova - **dreptul de acces liber la justiție** la soluționarea admisibilității cererii în cauza nr. 2-24073496-12-2-05072024 de către magistratul Clima Speranța.

7.9 Plenul Colegiului disciplinar reține că, în temeiul normei prevăzute de art.4 alin.(l) lit.i) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, ca *încălcarea a normelor imperative* ale legislației în procesul de înfăptuire a justiției, se subînțeleg acele norme imperative, care impun o anumită conduită, *de la care ele nu pot deroga*, adică nu pot fi stabilite alte reguli pentru raportul lor juridic decât cele impuse. Prin norme imperative se poate cere săvârșirea unei acțiuni sau abținerea de la săvârșirea unei acțiuni, prin obligarea la un comportament de la care subiecții de drept nu se pot abate.

7.10. Deci, normele de drept imperativ sunt acelea care impun subiectelor de drept o acțiune sau le obligă la o abstențiune, care stabilesc o conduită univocă și strict determinată la care subiectul de drept este obligat sau care îi este interzisă subiectului de drept și care, sub sancțiune, nu permit să se deroge de la ele sau să nu se aplice.

7.11. Sub aspectul laturii subiective , pentru a reține existența abaterii disciplinare art.4 al.1 lit.i) din Legea nr.178 este necesar ca judecătorul cu intenție sau cu neglijență gravă să urmărească scopul încălcării normelor imperative ale legii. În acest sens, Plenul Colegiului disciplinar menționează că, în cazul încălcării normelor imperative în procesul de înfăptuire a justiției, actele procesuale sunt sancționate de lege cu nulitatea absolută. De regulă, în cazul încălcării normelor imperative în procesul de înfăptuire a justiției , actele procesuale sunt sancționate de lege cu nulitate absolută.

7.12. Astfel aplicarea normelor imperative urmează a fi efectuată în baza unor reguli stabilite de lege. Dacă o norma nu este clară sau permite discreția judecătorului, atunci aceasta nu ar putea fi calificată ca norma imperativă, și respectiv nu ar putea fi angajată răspunderea disciplinară.

7.13. La fel, o norma nu este imperativă doar pentru că subiectul a suportat careva careva consecințe, antrenarea răspunderii disciplinare survenind doar după constatarea nemijlocită și cumulativă în acțiunile judecătorului a celor două condiții latura obiectivă și subiectivă.

7.14. La caz, prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din **10 iulie 2024** (judecător Clima Speranța) în temeiul art. **167 al.1 lit.e), art.170 alin.1 lit. f) CPC** s-a dispus **restituirea cererii de chemare în judecată a lui Eduard Melnic în interesele lui Cociug Viorel** către Agenția Proprietății Publice, ÎS Stațiunea didactico- experimentală din Stăuceni cu privire la

încasarea plăților salariale restante, plăților suplimentare și repararea prejudiciului moral. Prin același act judecătoresc reclamantului Cociug Viorel, prin intermediul avocatului Melnic Eduard i s-a remis încheierea, cererea și înscrisurile anexate. Totodată, reclamantului Cociug Viorel, prin intermediul avocatului său, i s-a explicat că, restituirea cererii de chemare în judecată nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant, cu aceeași acțiune, împotriva aceluiași pârât, cu același obiect și aceleași temeiuri cu condiția lichidării neajunsurilor. Încheierea nu este susceptibilă de recurs.

7.15. Astfel, legislația procedurală, prin prisma art.166, 167, 169, 170 CPC, instituie anumite cerințe pentru realizarea dreptului la acțiune, adică pentru intentarea unui proces civil:- respectarea formei și cuprinsului cererii de chemare în judecată;- adresarea cererii în instanța competentă să judece cauza;- dispunerea de capacitatea de exercițiu a drepturilor procedurale civile;- respectarea procedurii de soluționare prealabilă a litigiului pe cale extrajudiciară, dacă pentru un astfel de litigiu îndeplinirea acestei proceduri este prevăzută de lege sau de contractul părților;- legalizarea împuternicirilor reprezentantului de a porni și susține procesul în modul stabilit de lege;- achitarea taxei de stat, etc. Nerespectarea cerințelor prevăzute de lege întru realizarea dreptului la acțiune poate duce la anumite consecințe juridice.

7.16. Astfel, la primirea cererii de chemare în judecată, potrivit art.168 alin.(2) CPC, judecătorul urmează să verifice dacă aceasta întrunește exigențele prevăzute de lege.

7.17. În situația în care cererea de chemare în judecată nu întrunește exigențele prevăzute de lege, judecătorul, în dependență de caz, va întreprinde una din măsurile prevăzute de art.169 CPC - refuză de a primi cererea, art.170 CPC – restituie cererea de chemare în judecată sau de art.171 alin.(1) CPC – nu va da curs cererii. Or, pentru depunerea și primirea spre examinare a cererii de chemare în judecată este necesară nu doar respectarea condițiilor de formă și de conținut ale acesteia. Pentru intentarea unui proces civil persoana trebuie să dispună de dreptul de a intenta procesul, iar acest drept apare în prezența anumitor circumstanțe numite premise ale dreptului la intentarea cauzei art.169 CPC. Totodată acest drept se cere ca să fie realizat cu respectarea condițiilor cerute de lege, mai exact condiții de exercitare a dreptului la intentarea procesului art.170 și art.171 CPC.

7.18. După cum s-a menționat în materia aplicării sancțiunilor prevăzute de art.4 lit.i) a Legii nr. 178, normele imperative se consideră acelea, care impun a anumită conduită, de la care nu se pot face derogări, adică nu pot fi stabilite alte reguli pentru raportul lor juridic decât cele impuse. În baza acestor norme se poate cere săvârșirea unei acțiuni sau abținerea de la săvârșirea unei acțiuni, prin obligarea la un comportament de la care subiecții de drept nu se pot abate.

7.19. Pe de altă parte în cadrul unei proceduri pot fi identificate o serie de inacțiuni sau acțiuni ale judecătorului care ar fi putut contestate sau definite ca și abateri ale unei norme ale legii procesuale sau materiale. Unele din aceste abateri ar putea fi corectate de către instanțele ierarhic superioare, altele ar putea fi absolvite prin decizii de menținere a soluțiilor adoptate.

7.20. Plenul colegiului disciplinar constată că, normele la care face referire inspectorul judecător nu pot fi considerate drept norme imperative care impun adoptarea unei decizii, ci obligă la îndeplinirea unei acțiuni.

Or, din dispoziția acestor norme, mai exact art. 170, 171 Cod de procedură civilă, art. 167 CPC, art. 5 CPC nu rezultă caracter imperativ de la care nu pot fi admise derogări, judecătorul neavând alta opțiune decât să acționeze într-un anumit fel.

7.21. La caz, vizavi de aspectul invocat de inspectorul judecător precum că la soluționarea admisibilității cererii urma să se conducă și de remedii non-prejudiciabile pentru dreptul de acces liber la justiție, art.171 alin.1 CPC prin raportare la art.167 CPC, mai exact de a nu da curs cererii Plenul Colegiului Disciplinar relevă că legiuitorul a prevăzut mai multe remedii la faza primirii cererii de chemare în judecată de care urmează să se conducă judecătorul, fapt ce lasă la discreția acestuia de a aplica una din remediile pe care le consideră necesar la fiecare caz în parte în funcție de circumstanțele de fapt și de drept a cauzei. La fel, Plenul Colegiului Disciplinar nu este nici instanța ierarhic superioară ca să de-a apreciere dacă încheierea adoptată este întemeiată și legală, respectiv aprecierea premiselor la depunerea cererii de către instanța de judecată excede

competența Plenului. Or, efectuarea controlului legalității și temeiniciei încheierii emise aparține instanței ierarhic superioare.

7.22. După cum s-a menționat, normele la care se face referire nu sunt imperative, după natura or, prin urmare lipsește latura obiectivă, iar latura subiectivă sub formă de intenție nu a fost demonstrată.

O norma nu este imperativă doar pentru că subiectul a suportat careva careva consecințe, antrenarea răspunderii disciplinare survenind doar după constatarea nemijlocită și cumulativă în acțiunile judecătorului a celor două condiții latura obiectivă și subiectivă.

7.23. Reprezintă relevanță și concluziile Curții Constituționale expuse în Hotărârea nr. 12 din 7 iunie 2011, în care s-a stabilit că, pentru angajarea răspunderii judecătorului nu este suficientă existența unei erori judiciare cauzatoare de prejudiciu drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Aceasta devine imputabilă judecătorului drept consecință a exercitării atribuțiilor cu „rea-credință” sau „neglijență gravă”. În acest context, Curtea a subliniat că judecătorii beneficiază de imunitate în exercitarea justiției. Așadar, pentru a se reține „grava neglijență” este necesar ca judecătorul să manifeste o conduită de încălcare flagrantă a unor îndatoriri elementare profesionale cu consecințe grave asupra îndeplinirii actului de justiție.

7.24. În această ordine de idei, se deduce că în sfera răspunderii disciplinare se includ numai acele încălcări ale normelor de drept material și procedural, care pun în discuție valabilitatea actelor judecătorești, pentru care un observator rezonabil (persoană informată și de bună credință) nu poate găsi o justificare. Existența condițiilor, la întrunirea cărora un judecător poate fi supus răspunderii disciplinare este necesară pe motiv că, judecătorii în activitatea lor trebuie să dețină puterea de a-și exercita responsabilitățile judiciare, având obligația de a asigura aplicarea corectă a legii și instrumentarea cauzelor în mod echitabil, eficient și în termen rezonabil.

7.25. Având în vedere cele expuse Plenul Colegiului Disciplinar atestă că, în acțiunile judecătorului vizat nu se conturează existența elementelor constitutive ale abaterii disciplinare prevăzute de art.4 alin.1 lit. i) din Legea nr. 178/2014.

Cu privire la abaterea disciplinară întemeiată în baza art. 4 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 178/2014;

7.26. Plenul Colegiului disciplinar menționează ca pentru a reține acțiunile judecătorului sub aspectul lit.b) art.4 din **Legea nr. 178/2014** urma să fie emisă o hotărâre judecătorească *prin care intenționat sau din neglijență gravă, să fie încălcate drepturile și libertățile fundamentale ale persoanelor fizice sau juridice, garantate de Constituția RM și de tratatele internaționale privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte;*

7.27. În acest context, Plenul Colegiului Disciplinar relevă că în încheierea emisă din **10 iulie 2024**, judecător Clima Speranța s-a dispus **restituirea cererii de chemare în judecată a lui Eduard Melnic** în interesele lui Cociug Viorel către Agenția Proprietății Publice, ÎS Stațiunea didactico- experimentală din Stăuceni cu privire la încasarea plăților salariale restante, plăților suplimentare și repararea prejudiciului moral în temeiul art. 170 alin.1 lit.f) CPC unde s-a menționat temeiul restituirii cererii, exprimat prin faptul că deși „*avocatul Eduard Melnic la depunerea acțiunii a anexat mandatul din numele lui Cociug Viorel, pe versoul acestuia lipsește împuternicirile exprese de reprezentare de a depune acțiunea în judecată*”.

7.28. În continuare urmează a sublinia faptul că simpla constatare a prevederii faptei prejudiciabile în materia răspunderii disciplinare nu este suficientă pentru calificarea acesteia drept o abatere disciplinară. O asemenea calificare poate fi dată numai în măsura în care fapta a fost săvârșită cu vinovăție (sub formele prevăzute de Legea nr. 178/2014).

7.29. Art. 4¹ din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor dezvoltă

noțiunile de abatere disciplinară săvârșită *prin intenție* sau *prin neglijență gravă*.

Atât acțiunea, cât și inacțiunea prejudiciabilă trebuie să reprezinte o manifestare psihică conștientă și volitivă a persoanei. *Intenția ca formă de vinovăție*, condiție obligatorie pentru constatarea existenței unei abateri disciplinare, se manifestă faptul că judecătorul încalcă conștient norme de drept material ori procesual, își dă seama de consecința prejudiciabilă a acțiunii sau inacțiunii sale și urmărește ori admite survenirea consecinței respective.

Neglijența gravă ca formă de vinovăție, condiție obligatorie pentru constatarea existenței unei abateri disciplinare, se manifestă prin admiterea încălcării unor norme de drept material ori procesual, fără a-și da seama de o eventuală consecință prejudiciabilă a acțiunii sau inacțiunii sale, deși putea și trebuia să o prevadă, ori considerând neîntemeiat că această consecință prejudiciabilă nu se va produce.

Totodată, în cazul neglijenței grave, *lipsa de previziune* manifestată de judecător trebuie să fie *inexplicabilă* din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului, *să nu aibă nicio legătură cu particularitățile situației* judecate care ar face-o înțeleasă și să reiasă dintr-o abordare care este contrară practicii judiciare uniforme.

De asemenea, caracterul intenționat și neglijența gravă reprezintă o condiție *sine quan non* pentru tragerea la răspundere disciplinară a judecătorului în temeiul art. 4 alin. (1) al Legii nr. 178, circumstanțe care în speță lipsesc.

7.30. Un criteriu obiectiv la segmentul de activitate pe care îl presupune înfăptuirea actului de justiție, etalonul ar trebui să fie cel al „magistratului diligent” care acționează cu grijă față de interesul public de înfăptuire a justiției și de apărare a intereselor generale ale societății, care își subordonează comportarea sa exigențelor ce decurg din îndatoririle profesionale și normele deontologice pe care trebuie să le respecte.

7.31. Prin urmare, Plenul Colegiului disciplinar, fără a contesta faptul că judecătoria Clima Speranța urma să manifeste mai multă diligență la faza de primire a cererii de chemare în judecată de unde să rezulte cu certitudine că cererea *a fost depusă de o persoană neîmputernicită, și nu de reclamant* urmează a menționa faptul că nu orice încălcare, chiar și cea care are un rezultat negativ procesual, poate genera răspunderea disciplinară în baza acestui temei. Or, răspunderea disciplinară poate fi atrasă numai de greșelile care au un *caracter evident, neîndoielnic și lipsit de orice justificare*, fiind în vădită contradicție cu dispozițiile legale. În acest sens magistrata s-a condus de mandatul anexat la cererea de chemare în judecată și de partea introductivă a cererii unde era menționat în calitate de reprezentant a reclamantului, avocatul Melnic Eduard.

7.32. La fel, Plenul Colegiului Disciplinar nu poate să înlocuiască judecătorul în luarea deciziilor care implică o anumită marjă de discreție, precum și nici nu este pus în rolul instanței ierarhic superioare să se expună dacă actul adoptat este legal ori nu. Or, potrivit principiilor generale ale dreptului, nimeni în afara instanțelor judecătorești în ordinea și procedura stabilită de lege, nu este în drept să se implice în examinarea cauzelor la instanțele judecătorești competente sau să se expună asupra legalității și temeiniciei hotărârilor emise. *Expunerea asupra legalității și temeiniciei unei hotărâri judecătorești, se află în competența exclusivă a instanțelor judecătorești ierarhic superioare.*

În continuare, Plenul Colegiului Disciplinar opinează că, potrivit jurisprudenței instanței de contencios constituțional, angajarea responsabilității judecătorului trebuie făcută sub rezerva unei prudențe determinate de necesitatea *garantării independenței și libertății judecătorilor* contra tuturor presiunilor induse.

7.33. Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei a stabilit că judecătorii trebuie să beneficieze de libertate neîngrădită de a soluționa în mod imparțial cauzele, în conformitate cu legea și cu propria apreciere a faptelor, respectiv, nu poate fi antrenată răspunderea disciplinară a unui judecător pentru modul de examinare a cauzei, cu *excepția cazurilor de rea-credință*.

7.34. La fel, potrivit art.1 alin.(4) din Legea cu privire la statutul judecătorului, *judecătorii iau decizii în mod independent și imparțial, acționează fără nici un fel de restricții, influențe, presiuni, amenințări sau intervenții directe sau indirecte, din partea oricărei autorități, inclusiv judiciare.*

Tot în acest sens, judecătorul în procesul judecării cauzei trebuie să decidă liber, fără influența, presiune sau amenințare, iar concluziile, opinia care și-o formează la efectuarea justiției nu poate fi cenzurată, decât în ordinea căilor de atac ordinare și/sau extraordinare prevăzute de lege, dar nicidecum nu în cadrul unei verificări disciplinare.

7.35. În această ordine de idei, Plenul Colegiului Disciplinar ține cont și de jurisprudența Curții Constituționale a Republicii Moldova.

Astfel, Curtea a decis că independența judecătorului este o premisă a statului de drept și o garanție fundamentală a unei judecăți corecte, ceea ce presupune că nimeni nu poate interveni în deciziile și modul de gândire ale unui judecător, decât prin procedurile judiciare stabilite (*hotărârea Curții Constituționale nr. 9 din 28.06.2012, paragraful 31*), că un control al legalității și temeiniciei actului judecătoresc poate fi exercitat numai de către instanțele de apel și recurs, în conformitate cu procedurile jurisdicționale (*hotărârea Curții Constituționale nr. 28 din 14 decembrie 2010, paragraful 7.3.*) și că pentru a reține în sarcina judecătorului săvârșirea unei abateri disciplinare, trebuie de stabilit dacă sunt întrunite elementele constitutive ale acesteia, respectiv, latura obiectivă și latura subiectivă. În lipsa unuia dintre elementele constitutive, abaterea disciplinară nu subzistă și, deci, nu poate fi angajată răspunderea disciplinară a judecătorului (*pct. 6 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 28 din 14 decembrie 2010 și pct. 8 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 12 din 7 iunie 2011*).

Sintetizând cele expuse rezultă că controlul de legalitate în privința actelor de procedură efectuate într-un dosar se realizează în conformitate cu dispozițiile procedurale de către autoritățile competente, iar nu de către Inspekția judiciară. În caz contrar, Inspekția judiciară s-ar subroga autorității judiciare competente să realizeze analiza de legalitate și temeinicie a actelor procedurale în discuție.

La fel, Curtea Constituțională a subliniat că judecătorii nu pot fi constrânși să-și exercite atribuțiile sub amenințarea unei sancțiuni, fapt care poate influența în mod nefavorabil hotărârile care urmează a fi adoptate. Or, în exercitarea atribuțiilor ce le revin, judecătorii trebuie să beneficieze de libertatea neîngrădită de a soluționa cauzele în mod imparțial, în conformitate cu prevederile legale în vigoare și propriile aprecieri, neafectate de rea-credință.

7.36. De asemenea, Plenul Colegiului Disciplinar punctează că, faptele expuse în raportul inspectorului, precum că magistrata Clima Speranța a emis o încheiere prin care a afectat participantul la proces, nu a atins nivelul de gravitate al unei abateri disciplinare și nu reprezintă un factor determinat pentru stabilirea existenței abaterii disciplinare imputate, deoarece la caz nu este reținută intenția acesteia de a acționa cu rea credință sau neglijența gravă a judecătoarei.

Totodată pretinsa încălcare a accesului liber la justiție în viziunea Plenului Colegiului Disciplinar a purtat un caracter nesemnificativ. Or, partea și-a realizat dreptul de acces liber la justiție prin depunerea repetată a cererii. Iar, conform declarațiilor expuse de judecătorul Clima Speranța potențialul reclamant Cociug Viorel a depus o cerere repetată înlăturând erorile constatate de judecător la emiterea încheierii de restituire, deja cu mandat semnat de client.

7.37. Privitor la alegația inspectorului judecător precum că în perioada 01.01.2023-07.04.2024 în cadrul Judecătoriei Chișinău au fost înregistrate 119373 cereri de chemare în judecată, iar în perioada de referință 19223 cereri de chemare în judecată au fost restituite pe diferite temeiuri, fapt ce obstrucționează dreptul persoanei la accesul liber la justiție, Plenul Colegiului Disciplinar relevă că acest număr de cereri nu-i pot fi atribuite judecătorului Clima Speranța și nici nu constituie un criteriu decisiv de a deduce limitarea dreptului persoanei la liberul acces la justiție.

7.38. În acest context, circumstanțele relevate mai sus în coroborare cu faptul că aceasta este o situație singulară în activitatea judecătorului respectiv, permit Plenului Colegiului Disciplinar de a concluziona despre lipsa intenției sau neglijenței grave în acțiunile judecătoarei Clima Speranța. Or, careva probe contrare nu au fost prezentate.

7.39. Corepunzător, în acțiunile judecătorului nu s-a constatat nici abaterea disciplinară prevăzută de art.4 alin.1 lit.b) din Legea nr. 178/2014.

7.40. În conjunctura celor stabilite raportat la analiza informației acumulate de Inspekția judiciară, Plenul Colegiului Disciplinar, a constatat că faptele expuse în raport, nu întrunesc condițiile atragerii la răspundere disciplinară, nu pot fi încadrate în abaterile disciplinare, prevăzute de art.4 alin.(1) lit.i) și b) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, după cum indică inspectorul-judecător în raport.

7.41. În corespundere cu dispozițiile art. 35 alin. (2) din Legea nr. 178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, *hotărârile plenului colegiului disciplinar se adoptă cu votul majorității membrilor prezenți.*

7.42. Potrivit art. 36. alin (1) lit c) din Legea nr. 178 din 25-07-2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor: *(1) Colegiul disciplinar poate hotărî: c) încetarea procedurii disciplinare, în cazul în care nu a fost comisă o abatere disciplinară.*

7.43. Având în vedere cele expuse și urmare a exprimării votului membrilor prezenți la ședință, Plenul Colegiului disciplinar cu 5 (cinci) voturi „pro” și 0 (zero) voturi „împotriva” conchide că faptele expuse în sesizare și în raport, nu întrunesc condițiile tragerii la răspundere disciplinară, iar în acțiunile judecătorului Clima Speranța nu s-a identificat careva abateri disciplinare, prevăzute de art.4 din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, motiv din care procedura disciplinară urmează a fi încetată.

7.44. Reieșind din cele expuse, în baza art. 35, 36 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 178 din 25-07-2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, Plenul Colegiului Disciplinar,

H O T Ă R Ă Ș T E:

Se încetează procedura disciplinară intentată în temeiul sesizării depuse de Cociug Viorel, în privința acțiunilor judecătorului Clima Speranța din cadrul Judecătoriei Chișinău sediul Centru, din motiv că nu a fost comisă o abatere disciplinară.

Prezenta Hotărâre poate fi contestată la Consiliul Superior al Magistraturii în termen de 15 zile de la data primirii copiei Hotărârii motivate.

Hotărârea Plenului Colegiului Disciplinar se expediază părților și se publică pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii (www.csm.md).

Președintele ședinței:

Lucia Bagrin

Membrii: /semnăturile/

Lilia Potînga

Valentina Stratulat

Schibin Vladislav

Sergiu Beșliu